

HOTĂRÎRE
cu privire la aprobarea Concepției educației militaro-patriotice a tineretului

nr.1263 din 24.12.98

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.1-2/23 din 07.01.1999

* * *

Abrogat: 31.10.2012

[Hotărîrea Guvernului nr.796 din 25.10.2012](#)

În scopul realizării activităților educativ-patriotice în societate, Guvernul Republicii Moldova

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

Concepția educației militaro-patriotice a tineretului (anexa nr.1);

Componența nominală a comisiei pentru problemele educației militaro-patriotice, conform anexei nr.2.

2. Comisia pentru problemele educației militaro-patriotice, în termen de trei luni, va elabora și va propune Guvernului spre aprobare Programul de activități întru realizarea Concepției educației militaro-patriotice a tineretului.

**PRIM-MINISTRU
AL REPUBLICII MOLDOVA**

Ion CIUBUC

Chișinău, 24 decembrie 1998.

Nr.1263.

Anexa nr.1
la Hotărîrea Guvernului
Republicii Moldova
nr.1263 din 24 decembrie 1998

CONCEPȚIA
educației militaro-patriotice a tineretului

INTRODUCERE

În Concepția educației militaro-patriotice a tineretului (în continuare – Concepție) este expusă viziunea contemporană asupra educației militaro-patriotice ca una din direcțiile prioritare ale activității Armatei Naționale în condițiile de reformare a societății. Conținutul Concepției este revelat prin expunerea principalelor idei și principii ce determină orientarea, caracterul și alte elemente ale educației la tineret a patriotismului, a pregătirii pentru slujirea destoinică Republicii Moldova în condițiile actuale.

Concepția reprezintă o totalitate a bazelor teoretice ale educației militaro-patriotice a tineretului, a scopurilor, conținutului, sarcinilor, principiilor, formelor și metodelor de lucru. Esența acestei activități este determinată, pe de o parte, de interesele și cerințele serviciului militar față de personalitate, iar, pe de altă parte, de interesele societății și ale personalității însăși.

Scopul principal al Concepției este de a determina locul și rolul educării la tineret a patriotismului, al

pregătirii pentru slujirea destoinică Republicii Moldova ca direcție importantă în activitatea Forțelor Armate, bazată pe principii științifice.

În condițiile transformărilor ce au loc în societate, sînt înaintate sarcini calitativ noi, mai complexe în ceea ce privește conștientizarea teoretică, dezvoltarea și concretizarea activității de educare la tineret a spiritului civic, patriotismului, sentimentului de responsabilitate pentru destinul patriei, a pregătirii pentru apărarea ei.

În ultimul timp, în virtutea schimbărilor în diverse sfere ale vieții sociale, se resimte o decădere considerabilă în activitatea de educare militaro-patriotică a tineretului. Una din cauzele acestei situații este lipsa obiectivelor conceptuale, strategiei unice în realizarea lucrului educativ, dirijarea insuficientă a procesului de educare.

În această ordine de idei, problema devine foarte actuală. Actualitatea ei deosebită se explică prin faptul că de soluționarea ei reușită în mare măsură depinde și rezultatul reformelor social-economice. De aici reiese necesitatea stringentă a analizei fundamentale și sistematice a ansamblului de probleme care s-au acumulat în sfera educației militaro-patriotice a tineretului.

În baza Concepției în cauză poate fi creat un program complex special, care să fie orientat spre formarea și dezvoltarea sistemului de activitate educativă în cadrul Armatei Naționale și Forțelor Armate în ansamblu. Soluționarea acestei probleme va contribui considerabil la depășirea greutăților cu care se confruntă multe instituții de stat, inclusiv Armata Națională, la etapa actuală.

I. PRINCIPII FUNDAMENTALE

Principiile fundamentale, care constituie o condiție importantă în realizarea educației militaro-patriotice, se bazează pe recunoașterea importanței sociale înalte a spiritului civic, a patriotismului și pregătirii pentru slujirea destoinică Republicii Moldova, a necesității de a crea posibilități reale și a depune eforturi concentrate în vederea dezvoltării acestor calități la tineret.

Educația militaro-patriotică, ca unul din genurile de activitate multilaterală, are un nivel înalt de complexitate, adică cuprinde practic toate categoriile de tineret, străbate multe aspecte ale vieții sociale, mai cu seamă Forțele Armate.

Printre principiile fundamentale ale educației militaro-patriotice pot fi evidențiate: caracterul științific; umanismul; democratismul; prioritatea moștenirii istorice și culturale; diversitatea formelor, metodelor și mijloacelor aplicate în scopul asigurării eficienței educației; abordarea individuală a educației; legătura strînsă cu alte tipuri de educație.

II. SCOPUL, SARCINILE ȘI CONȚINUTUL EDUCAȚIEI MILITARO-PATRIOTICE

Educația militaro-patriotică include activitatea multilaterală, sistematică, bine orientată și coordonată a structurilor din cadrul Forțelor Armate în vederea formării la tineret a înaltei conștiințe patriotice, a sentimentului suprem de devotament față de patrie.

Scopul educației militaro-patriotice este de a dezvolta la tineret sentimentul civic și patriotismul ca principale valori morale și sociale, de a forma la el calitățile profesionale importante și pregătirea de a le aplica activ în diverse domenii ale vieții societății, mai cu seamă în serviciul militar.

Principalele sarcini ale educației militaro-patriotice a tinerilor care îndeplinesc serviciul în Forțele Armate sînt considerate: dezvoltarea aptitudinilor și calităților ce vor contribui la realizarea intereselor statului, formarea bunei pregătiri morale și psihologice pentru apărarea patriei, a fidelității față de datoria constituțională și militară pe timp de pace sau război, a înaltei responsabilități și unei discipline stricte.

Aceste sarcini includ un șir de componenți ce asigură realizarea lor:

desfășurarea activității organizatorice și de conducere bazate pe principii științifice în vederea creării condițiilor pentru educarea militaro-patriotică eficientă a tineretului;

consolidarea în conștiința tinerilor a valorilor și convingerilor patriotice, a respectului față de trecutul istoric și cultural al țării;

crearea unui sistem eficient de educație militaro-patriotică care să asigure condiții optime pentru

dezvoltarea la tineret a devotamentului față de patrie, a pregătirii pentru a sluji cu demnitate societății și statului, pentru a-și îndeplini cinstit datoria cetățenească și militară;

crearea unui mecanism care să asigure funcționarea eficientă a întregului sistem de educație militaro-patriotică a tineretului, inclusiv a celui care îndeplinește serviciul militar în rândurile Forțelor Armate.

Conținutul educației patriotice este *determinat*, în special, de *două sarcini de bază*, legate reciproc între ele. Prima sarcină este orientată spre cultivarea patriotismului, pregătirii de a participa activ la consolidarea societății noastre și a principalelor ei instituții statale. A doua sarcină este legată direct de formarea la tineret, îndeosebi la cel încorporat în rândurile Forțelor Armate, a capacităților de a îndeplini cu succes datoria militară privind asigurarea apărării și securității Republicii Moldova.

Conținutul educației militaro-patriotice ce ține de realizarea *primei sarcini* este determinat de particularitățile, dinamica și nivelul de dezvoltare a societății, de situația din sfera economică, spirituală, social-politică și altele.

Îndeplinirea *sarcinii a doua* este determinată de un șir de alți factori legați de asigurarea apărării Republicii Moldova de către Forțele Armate, de caracterul concepției militare, mai cu seamă de completarea cu recruți, de nivelul de pregătire a acestora pentru executarea misiunilor în condițiile serviciului militar.

Cu toate că sînt legate reciproc, aceste două sarcini ale educației militaro-patriotice au trăsături specifice, ceea ce presupune o esențială *diferențiere a conținutului fiecăreia*. Aceasta se manifestă, în primul rînd, prin faptul că componentul social-pedagogic al conținutului este dominant și constituie nucleul lui. Numai formînd personalitatea cetățeanului și patriotului Republicii Moldova, cu valorile, opiniile, orientările, interesele, principiile, motivele activității și comportării caracteristice lui, putem spera la o îndeplinire reușită a misiunilor concrete privind pregătirea pentru realizarea funcțiilor de apărare a Republicii Moldova, pentru serviciul militar în Forțele Armate.

În al doilea rînd, în condițiile actuale, cînd se pune problema ridicării nivelului de pregătire profesională în Forțele Armate, crește considerabil rolul și importanța ministerelor de forță în educația militaro-patriotică. Aceasta presupune o elaborare temeinică și multilaterală a planurilor, conform sarcinilor încredințate apărătorilor Republicii Moldova în procesul îndeplinirii serviciului militar.

Astfel de valori, cum sînt devotamentul față de patrie, fidelitatea față de datoria cetățenească și militară, onoarea militară, bărbăția, fermitatea, ajutorul reciproc, constituie principalul obiectiv urmărit în activitatea educativă a Forțelor Armate.

În condițiile actuale, în conținutul educației militaro-patriotice a tineretului se evidențiază drept prioritare următoarele valori morale:

conștiința civică, neangajarea politică și corporativă;

patriotismul, devotamentul față de Republica Moldova;

continuitatea, păstrarea și dezvoltarea celor mai bune tradiții ale Forțelor Armate;

spiritul de sacrificiu și capacitatea de a învinge greutățile și lipsurile;

umanismul și moralitatea, educarea spiritualității creștine;

activismul social, prioritatea intereselor sociale și de stat față de cele personale.

Sistemul acestor valori reprezintă un factor important în procesul de creare a Forțelor Armate.

Sistemul de valori ale educației militaro-patriotice a tineretului poate fi convențional împărțit în trei sfere:

socială și de stat, care include protecția intereselor social-economice, spirituale, geopolitice, precum și libertatea și independența cetățenilor Moldovei, de asemenea, suveranitatea și integritatea țării;

patriotică, care include dragostea față de Republica Moldova, de poporul său, conștiința națională, fidelitatea față de datoria cetățenească și militară;

militaro-profesională, care include atitudinea conștiințioasă față de serviciul militar, tendința spre executarea exemplară a obligațiilor funcționale, însușirea la un nivel înalt a specialității militare, onestitatea, colectivismul și ajutorul reciproc, păstrarea și dezvoltarea celor mai bune tradiții militare, stima față de cei mai în vîrstă, demnitatea și respectarea prevederilor etichetei militare.

Printre valorile care prezintă plenar aceste sfere se evidențiază patriotismul și pregătirea pentru slujirea destoinică Republicii Moldova, care constituie conținutul principal al educației militaro-patriotice a generației tinere.

Includerea în conținutul educației militaro-patriotice a acestor și altor valori reflectă aspectele obiective ale mentalității sociale și stabilității Republicii Moldova.

Fără aceste valori și fără asigurarea teoretică și organizațională corespunzătoare, sistemul educației militaro-patriotice va rămâne o formație vulnerabilă, ruptă de la funcțiile importante ale statului, Forțelor Armate și de la prioritățile sociale.

[Cap.II modificat prin [Hot.Guv. nr.940 din 04.08.03](#), în vigoare 15.08.03]

III. SISTEMUL EDUCAȚIEI MILITARO-PATRIOTICĂ

Expunerea prezentei Concepții presupune examinarea educării la tineret a patriotismului și pregătirii pentru slujirea destoinică Republicii Moldova, în calitate de sistem relativ independent. Acest lucru este legat, în primul rând, de faptul că educația militaro-patriotică este realizată în practică prin intermediul funcționării unui sistem ramificat complex, ce include diferite verigi, structuri, întreaga multitudine de căi, forme, metode și mijloace de înfăptuire a acestei activități, Forțele Armate având u-și aici locul specific.

Principalul institut ce asigură organizarea și funcționarea întregului sistem al direcției în cauză a educației este statul. El organizează procesul educației generației în creștere la nivelul educației preșcolare, al școlii, la obținerea cunoștințelor profesionale, la nivelul organelor de administrare publică locală, în ministere, departamente etc. Educația militaro-patriotică a tineretului constituie una din obiectivele politicii de stat a Republicii Moldova în problemele tineretului la etapa de tranziție, precum și în perspectiva de lungă durată.

Sistemul educației militaro-patriotice include:

1. Formarea și dezvoltarea valorilor de importanță socială, a spiritului civic și patriotismului în procesul educației și instruirii în instituțiile preșcolare, în școlile de cultură generală și instituțiile de învățământ superior, în alte tipuri de instituții de învățământ:

a) organizarea pregătirii elevilor școlilor de cultură generală pentru acțiuni în condiții specifice și extreme (inclusiv pregătirea militară, lecțiile de educație fizică, aplicațiile sub formă de jocuri militare sau marșuri de lungă durată etc.);

b) activitatea catedrelor militare în instituțiile de învățământ superior privind pregătirea cadrelor militare pentru corpul de ofițeri inferiori (la specialitățile militare deficitare).

2. Activitatea patriotică și militaro-patriotică în masă, organizată și realizată de organele obștești și de stat, de organele administrării publice locale, unitățile militare, secțiile administrativ-militare, organizațiile și asociațiile militarilor din rezervă, ale veteranilor, de organele de drept, Ministerul Educației și Științei, Ministerul Sănătății, de unele organizații și asociații obștești ale tineretului ș.a.

3. Activitatea mijloacelor de informare în masă, uniunilor de creație, mai cu seamă a lucrătorilor din domeniul culturii și artei, asociațiilor științifice de tineret respective, orientată într-o măsură sau alta spre examinarea, explicarea și căutarea soluționării problemelor educației patriotice, spre formarea și dezvoltarea personalității cetățeanului și apărătorului Republicii Moldova.

Conținutul educației militaro-patriotice se realizează prin diferite direcții de activitate, acestea fiind următoarele:

moral-spirituală – conștientizarea de către personalitate a valorilor supreme, idealurilor și obiectivelor, proceselor sociale importante și fenomenelor vieții reale; capacitatea de a se conduce de acestea în activitatea practică și comportament;

istorică – cunoașterea rădăcinilor noastre, simțul mândriei pentru continuarea faptelor înaintașilor, al responsabilității istorice față de cele ce au loc în societate și țară. Include: studierea istoriei Republicii Moldova, înțelegerea particularităților mentalității, obiceiurilor, tradițiilor poporului, a trecutului istoric al deferitelor generații ce au luptat pentru independența și suveranitatea țării;

politico-juridică – formarea înțelegerii profunde a datoriei constituționale și militare, a evenimentelor și proceselor politice și juridice în societate și țară, a politicii militare, prevederilor de bază

ale concepției de securitate a țării, doctrinei militare și legislației lingvistice, a rolului și locului Forțelor Armate în sistemul politic al societății și statului. Direcția include cunoașterea legilor statului, mai cu seamă a drepturilor și obligațiilor cetățeanului Republicii Moldova, a funcțiilor și bazelor juridice ale activității Forțelor Armate, conștientizarea prevederilor Jurământului Militar, regulamentelor militare, cerințelor comandanților și șefilor, persoanelor cu funcții superioare;

patriotică – educarea valorilor moral-spirituale și cultural-istorice ce reflectă specificul formării și dezvoltării societății și statului nostru, conștiința națională, modul de viață. Ea include: dragostea neprecupețită și devotamentul față de Republica Moldova, mândria de neam, de apartenență la faptele, încercările și problemele poporului, onorarea locurilor sfinte și simbolurilor naționale, pregătirea pentru slujirea destoinică și plină de spirit de sacrificiu societății și statului;

activitatea profesională – formarea atitudinii conștiințioase și pline de responsabilitate față de slujirea Republicii Moldova, a tendinței de manifestare activă a calităților profesionale în interesele îndeplinirii cu succes a obligațiilor și misiunilor încredințate, educarea în spiritul respectării conducerii unice;

psihologică – formarea la tineret a stabilității psihologice, pregătirea pentru executarea misiunilor complicate și responsabile în diverse condiții, a capacității de a învinge greutățile și restricțiile serviciului militar, a înaltelor calități psihologice, necesare pentru viață și activitate în colectivul subunității, unității. Ea include: studierea și prognozarea proceselor social-psihologice din colectivele militare și alte colective, prevenirea fenomenelor negative, reducerea încordării psihologice, luându-se în considerare particularitățile specifice ale diverselor categorii ale efectivului, lucrul educativ individual în procesul selectării profesionale;

educația în baza tradițiilor militare reprezintă forme specifice stabile, create istoric, transmise din generație în generație, ale relațiilor în organizarea militară a societății sub aspectul ordinii, regulilor și normelor de conduită, valorilor spirituale, obiectivelor și obiceiurilor morale. Cele mai importante tradiții militare, care exercită o mare influență educativă asupra generației tinere, sînt: fidelitatea Jurământului Militar, Drapelului de Luptă, slujirea în interesele poporului, și nu în favoarea unor partide aparte și liderilor lor; spiritul plin de abnegație și sacrificiu în lupta pentru obținerea victoriei; eroismul și bărbăția în masă pentru păstrarea independenței țării; vitejia militară, capacitatea de a suporta cu dîrzenie greutățile serviciului militar; democratismul relațiilor dintre militari și încrederea reciprocă.

Educația în baza tradițiilor include: aplicarea activă a tradițiilor istorice; antrenarea veteranilor celui de-al doilea război mondial, participanților la războiul din Afganistan și a combatanților în manifestările principale de educație militaro-patriotică; desfășurarea ritualurilor ce dezvoltă sentimentul de mîndrie pentru apartenența la Armata Națională, la marea unitate, unitatea militară.

Toate aceste direcții sînt organic legate între ele și formează un proces unic al activității practice.

Organizarea și desfășurarea măsurilor concrete privind educarea la tineret a patriotismului și pregătirii pentru slujirea destoinică Republicii Moldova presupune aplicarea mijloacelor corespunzătoare, care să contribuie la realizarea sarcinilor. *Sistemul acestor mijloace include trei componente de bază: tehnico-material, instructiv-educativ și organizațional.* Toate trei grupuri de mijloace sînt strîns legate între ele, se completează reciproc și numai aplicarea acestora în complex în procesul educativ conduce la atingerea scopului principal.

IV. DIRECȚIILE PRINCIPALE ȘI CONDIȚIILE DE APLICARE A SISTEMULUI DE EDUCAȚIE MILITARO-PATRIOTICĂ

La determinarea principalelor direcții de aplicare a sistemului de educație militaro-patriotică este necesar:

a) de a reieși din existența premiselor respective în societate și în armată, potențialului enorm neexploatat al educației patriotismului ca temelie reală pentru crearea condițiilor de îmbunătățire radicală a acestei activități;

b) de a asigura o interconexiune strînsă, în procesul educației, a structurilor și organelor de dirijare a lucrului educativ.

Aceste direcții trebuie să fie condiționate de necesitatea depășirii aspectelor negative și deformate

ale educației, prilejuate de un șir de factori nefavorabili și chiar adversi.

Conducătorii și organizatorii lucrului educativ trebuie să aibă toate condițiile, să dispună de mijloacele necesare pentru folosirea eficientă a formelor și metodelor calitativ noi în această activitate, în scopul obținerii rezultatului final.

Principalele direcții și condiții de eficientizare a sistemului de educare a spiritului civic, patriotismului și slujirii destoinice Republicii Moldova sînt, în mare măsură, determinate de sarcinile ce urmează a fi soluționate în procesul înfăptuirii reformei militare, de starea și problemele domeniului respectiv de activitate.

În legătură cu aceasta, pot fi evidențiate următoarele direcții și condiții principale:

Asigurarea informațional-explicativă – aprobarea patriotismului, datoriei constituționale, pregătirii pentru slujirea destoinică Republicii Moldova, în calitate de valori de primă importanță în conștiința și sentimentele tineretului, îndeosebi în strînsă legătură cu interesele statului și societății; utilizarea activă în aceste scopuri a mijloacelor de informare în masă, mai cu seamă a presei periodice.

Asigurarea teoretico-științifică – activizarea cercetărilor în domeniul educației militaro-patriotice a tineretului, aplicarea rezultatelor cercetărilor în activitatea practică cu scopul îmbunătățirii ei radicale în condițiile contemporane.

Asigurarea pedagogică și metodică – elaborarea fundamentală a unui complex de programe și metodici privind organizarea și desfășurarea lucrului militaro-patriotic în diversele lui forme, aplicarea întregii diversități de forme și mijloace pedagogice, ținîndu-se cont de particularitățile fiecărei categorii de tineret. Dezvoltarea și perfecționarea formelor și metodelor educației militaro-patriotice. Editarea în mod regulat a literaturii respective, care reflectă această sferă de activitate.

Măsuri organizatorice – formarea structurilor speciale atît departamentale, cît și interdepartamentale pentru realizarea măsurilor privind intensificarea educației la toate nivelurile acestei activități. Ridicarea nivelului de organizare, îmbunătățirea funcționării atît a unor elemente separate ale sistemului, cît și a sistemului în întregime. Asigurarea interconexiunii și interacțiunii sistemului militar cu sistemul învățămîntului, culturii, mijloacelor de informare în masă, cu alte elemente ale structurilor statale. Crearea sistemului de dirijare a procesului educativ în armată cu scopul formării și realizării strategiei generale în această sferă de activitate; colaborarea cu diferite organizații, ministere și departamente.

Asigurarea cu cadre – organizarea sistemului de pregătire a specialiștilor, care să fie capabili să rezolve eficient, la nivelul cerințelor contemporane sarcinile de educație militaro-patriotică a tineretului. Acest proces ar putea include nu numai instruirea respectivă a cadrelor militare, dar și a conducătorilor și organizatorilor lucrului educativ în rîndurile diverselor categorii de tineret.

Prezenta Concepție a educației militaro-patriotice a tineretului este orientată spre reevaluarea unui șir de idei tradiționale referitoare la educație, spre crearea condițiilor necesare pentru aplicarea formelor și mijloacelor noi de lucru în activitatea practică a instituțiilor respective, inclusiv Armata Națională.

Anexa nr.2
la Hotărîrea Guvernului
Republicii Moldova
nr.1263 din 24 decembrie 1998

COMPONENȚA NOMINALĂ a Comisiei pentru problemele educației militaro-patriotice

CIUBUC Ion
PASAT Valeriu
GAICIUC Victor

Prim-ministru al Republicii Moldova, președintele Comisiei
ministrul apărării, vicepreședintele Comisiei
viceministru al apărării, secretarul Comisiei

Membrii comisiei:

Gremalschi Anatol	ministrul educației și științei
CIOBANU Ghenadie	ministrul culturii
CATAN Victor	ministrul afacerilor interne
GLADUN Eugen	ministrul sănătății
BOTNARU Tudor	ministrul securității naționale
BULAT Alexei	președintele Mișcării combatanților din Republica Moldova
CIOBANU Mihai	președintele Asociației veteranilor războiului din Afganistan
BOTNAREVSCHI Virgil	comisarul departamentului administrativ-militar
URECHEAN Serafim	primarul municipiului Chișinău
CORBU Haralambie	vicepreședinte al Academiei de Științe a Moldovei
DRAGNEV Demir	directorul Institutului de Istorie al Academiei de Științe a Moldovei